

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

1091. MEDDELELSE

75. ÅRGANG 31. MAJ 1973

Udgivet af
Statens
Planteavlsvvalg

Statens Forsøgsstation, Hornum, 9600 Aars

Sortsforsøg med Lave Roser 1969-71 Floribunda og Polyantha

Poul E. Brander

Indledning

Formålet med forsøget har været at finde frem til de sundeste og mest dyrkningsværdige sorter til friland.

Sortsforsøget blev udført i årene 1969-71 ved Virum og ved Hornum med 49 sorter af *Floribunda* (F.) og *Polyantha* (Pol.), der benævnes buketroser (tabel 1).

Sorterne indsamledes i 1967-68 og blev formæret ved podning i væksthuse i efteråret 1968 og vinteren 1969 på *Rosa multiflora*.

Metode

Anlæggelsen af forsøget skete i maj 1969. I forsøgsperioden er der ikke foretaget vinterdækning, og der er kun foretaget bekæmpelse af skadedyr ved meget kraftige angreb, medens der ingen bekæmpelse er foretaget af svampesygdomme. Som kontrolsorter er anvendt 9 af de bedste sorter fra forsøget 1967-68 (940. beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur).

Der er udført registreringer i 1970 og 1971. Forsøgsstationens personale har udført registreringer af blomstringsperiodernes længde, overvintring og sygdomsangreb, hvor meldug, stråleplet og rust er registreret hver for sig, men sammenregnet til et delværdital for sundhed. Ved bedøm-

melser af løvet, væksten, blomsterrigdommen samt nogle af blomstens egenskaber har der medvirket en dommerkomité 3-4 gange hver sommer.

Ved bedømmelserne er der anvendt en karakterskala fra (0) 1-10, hvor 10 betyder det i dyrkningsmæssig henseende bedste, og 1 det dårligste, og hvor 0 kun er anvendt ved egenskaber, som gør sorten værdiløs, ikke overvintrer, dør på grund af sygdomme, eller ikke blomstrer.

Registreringerne af blomstringsperiodens længde er omregnet til karaktertal (0-10), og udfra disse karakterer er beregnet et gennemsnit, et værdital for hvert af de to forsøgssteder. Dernæst er beregnet et gennemsnit for hele forsøgsperioden, et samlet værdital, der er udtryk for sortens samlede dyrkningsværdi set i forhold til de øvrige sorter. Ved sorter, som kun har været med ved det ene forsøgssted, er der anført et værdital for dette forsøgssted, men ingen samlet værdital.

For at lette overskueligheden er værditalle omregnet til forholdstal i skala fra 0 til 200, hvor værditallet 100 udtrykker en gennemsnitsværdi, desto højere tal jo større dyrkningsværdi. Ved beregning af værditalle er der anvendt forskellige vægte for de forskellige egenskaber, afhængig af

Table 1. *Floribunda - Polyantha (buketroser) 1970-1971*

Farvegrupper Sorter	Klassifi- cerings- gruppe	Farve	Samlet værdi- tal	Virum værdi- tal	Hor- num værdital	Over- vin- tring	Sund- hed
A	B	C	D	E	F	G	H
<i>Gule</i>							
'Danish Gold'	F	lys grønlig gul	—	—	132	122	152
'Faust'	F	stærk - bleg gul	51	27	77	90	90
'Goldmarie'	F	lysgul	67	36	99	104	3
'Grande Parade'	F	livlig stærk orangeagtig gul	—	—	39	99	24
'Honigmond'	F	lys grønlig gul	121	128	112	117	119
'Jan Spek'	F	lys-bleg gul, rand livlig purpur- agtig rød	104	117	92	129	139
<i>Laks-orange</i>							
'City of Belfast'	F	dyb - lys rød	103	96	104	45	98
'City of Leeds'	F	middel-blegrød	109	129	93	97	83
'Dacapo'	F	livlig-stærk lysrød	90	91	87	76	95
'Fashion'	F	lys-bleg rød, center bleg gul	44	71	31	121	1
'Finale'	F	livlig - stærk rødorange	93	93	90	127	104
'Highlight'	F	livlig til stærk rød	97	85	102	68	105
'Mandrina'	F	lys rødorange	124	111	128	100	86
'Meteor'	F	dyb livlig rød	—	—	89	123	106
'Oberon'	F	middel-lys purpuragtig rød	83	72	89	103	43
'Orange Sensation'	F	livlig stærk rød, center stærk rød	117	105	120	110	75
'Orangeade'	F	lys rødorange	116	98	125	108	116
'Rudyard'	F	dyb livlig rød	154	149	150	126	109
'Super Korona'	F	livlig dyb rødorange	99	98	96	79	107
<i>Lyserøde</i>							
'Frau Astrid Späth'	F	strålende-lys purpuragtig rød	78	73	80	116	77
'Gay Princess'	F	bleg rødorange	72	70	71	84	116
'Gruss an Aachen'	F	lys-meget bleg rødorange	72	61	79	108	102
'Junior Miss'	F	lys - bleg rød	—	—	39	71	32
'Koldinghus'	F	livlig purpuragtig rød, livlig rødlig purpur (mørkrosa)	117	118	112	125	98
'Pink Garnette'	F(Pol.)	strålende lys purpuragtig rød	66	69	62	120	93
'Polka'	F	middel lys purpuragtig rød	35	11	78	121	115
'Rosenelfe'	F	lys rød purpur (lysrosa)	101	107	93	124	105
'Sea Foam'	Pol.	noget lys - meget bleg rødorange	141	134	139	129	125
'The Fairy'	Pol.	strålende - lys purpuragtig rød	159	141	165	126	140
'Tom-Tom'	F	strålende - lys purpuragtig rød	82	122	69	133	81
<i>Mørkerøde</i>							
'Ama'	F	dyb purpuragtig rød	103	82	117	117	78
'Buisman's Triumph' (rød)	F	lys purpuragtig rød	148	159	135	93	152
'Carol Amling' ("Carol")	F	livlig rødlig purpur	113	109	110	110	89
'Cocorico'	F	dyb purpuragtig rød	113	121	103	122	125
'Erna Grootendorst'	F	dyb purpuragtig rød	72	72	70	102	114
'Insel Mainau'	F	dyb purpuragtig rød	89	85	89	117	89
'Lady Reading'	Pol.	livlig stærk rødlig purpur	98	96	96	108	109

Tabel 1 fortsat.

Farvegrupper Sorter	Klassifi- cerings- gruppe	Farve	Samlet værdi- tal	Virum værdi- tal	Hor- num værdital	Over- vin- tring	Sund- hed
A	B	C	D	E	F	G	H
<i>Mørkerøde</i>							
'Maja Mauser'	F	dyb purpuragtig rød	141	123	146	105	103
'Nordia'	F	dyb purpuragtig rød	67	88	53	107	96
'Nordlicht'	F	stærk middel purpuragtig rød	87	116	69	127	61
'Red Garnette'	F (Pol.)	livlig stærk rødlig purpur	52	33	70	87	72
'Rudolph Kluis Superior'	Pol.	livlig stærk rødlig purpur	86	91	79	133	86
'Schweizer Grüss' ('Holländerin')	F	dyb purpuragtig rød	137	128	136	94	133
'Sangria'	F	dybrød til dyb purpuragtig rød	146	145	141	130	138
'Tamango'	F	dyb purpuragtig rød	125	114	128	129	121
'Wildfire'	F	dyb purpuragtig rød stærk rød	82	57	102	62	121
<i>Tofarvede</i>							
'Bengali'	F	livlig rødorange bagsiden livlig bleg	107	112	99	96	39
'Province d'Anjou'	F	mørk - dyb rødorange center gul	123	114	123	80	78
'The Viking Girl'	F	strålende purpuragtig rød, bagsiden lys gul, center livlig gul	65	62	66	97	98

egenskabens betydning for den samlede dyrkningsværdi.

Egenskaber som sundhed og overvintring tillægges stor betydning, og derfor er delværditalene for disse egenskaber trukket frem i meddelelsen, men tallene indgår også i det samlede værdital.

Ved bedømmelserne og forsøgsopførelsen er der anvendt de samme retningslinier og principper som ved det foregående forsøg med Lave Roser 1967-68.

Forklaring til tabel 1

De vigtigste resultater fra forsøget er anført i tabel 1 (flere og mere detaljerede resultater vil senere blive angivet i en beretning).

I kolonne A er opstillet de nye sorter, inddelt i farvegrupper, som har været med i forsøget, medens kontrolsorterne ikke er medtaget. Sorten 'Carol Amling' var hjemkøbt som »Carol«. Den rigtige sort 'Carol' er en Thehybrid, medens sorten i forsøget var en Floribunda, og denne skal benævnes 'Carol Amling'.

Sorten, der er benævnt 'Buisman's Triumph' (rød), er en mørkerød mutation af denne sort, som

er fundet på forsøgsstationen. Sorten er endnu ikke bragt i handelen, og skal forinden have et nyt navn.

I kolonne B er anført, hvilken klassificeringsgruppe sorten henregnes til, og grupperingen er taget dels fra litteratur og kataloger, dels fra registreringer i forsøget.

I kolonne C er anført beskrivelser af sorterens blomsterfarve. Farven er bestemt efter The Royal Horticultural Society's Colour Chart og oversat til dansk efter J. H. Wanscher, 1953: Blomsterfarvekort, et forenklet farvesprog.

I kolonne D er opstillet det samlede værdital. Hvis sorten kun har været afprøvet ved et forsøgssted, er der ikke beregnet et samlet værdital.

I kolonne E er angivet værditallet, som er beregnet ud fra karakterer, der er indsamlet ved Virum, og i F er angivet værditallet ved Hornum. For flere sorter, især de bedste, er de to værdital ret ens, men for andre sorters vedkommende meget afvigende, i nogle tilfælde er det lavest ved Hornum, i andre tilfælde ved Virum.

I kolonne G er angivet delværditallet for overvintring, der er et gennemsnit for hele forsøgsperioden ved de to forsøgssteder.

I kolonne H er på tilsvarende måde opstillet delværditallet for den samlede sundhedsregistrering i forsøgsperiodens forløb.

Konklusion

Forsøgets resultater fremgår af tabel 1. Ønsker man at finde frem til, hvilke sorter der i forsøget som helhed har opnået de højeste værdier, uanset farve, kan alle værditalle sammenlignes. Oftest har det dog nok mest interesse at finde frem til den bedste sort indenfor en bestemt farvegruppe, det kan da lettest gøres ved at finde frem til det højeste værdital indenfor denne farvegruppe, og derefter se på de øvrige givne oplysninger om sortens

navn, farvebeskrivelsen, værdital ved det enkelte forsøgssted samt deres overvintring og sundhed.

For at finde frem til de mest dyrkningsværdige sorter af de hidtil undersøgte, må man også se på værditalle fra sortsforsøget 1967-68. Værditalle bør dog ikke sammenlignes direkte som »kontante« værdier, idet karaktergivningen foregår ved sammenlignende bedømmelser i hvert forsøg. For at holde værditalle på nogenlunde samme niveau som ved tidligere forsøg medtages kontrolsorter til sammenligning, og karaktertallene omregnes til forholdstal ud fra standardafvigelsen i forhold til gennemsnittet.

Abonnement på meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlskontor, Kongevejen 79, 2800 Lyngby, postgiro 2299, tlf. (01) 85 50 57. Abonnementsprisen er for 1973 15,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.

NIELSEN & LYDICHE (M. SIMMELKJER)
KØBENHAVN

Trykt i 9.000 eksemplarer.